

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE
-Këshilli Drejtues-

V E N D I M
Nr. 920, datë 30. 07. 2009

Për
miratimin e dokumentit “Projekt Rregullore e Akses dhe Interkoneksionit: Keshillim Publik”

Këshilli Drejtues (KD) i Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare (AKEP), i përbërë nga:

1. Z.	Ilir	Shehu	Kryetar
2. Z.	Afrim	Tonuzi	Anëtar
3. Znj.	Edlira	Kasaj	Anëtar
4. Z.	Ilir	Zela	Anëtar
5. Z.	Jetmir	Karini	Anëtar

ne praninë e Z.Gazmir Isakaj, në rolin e sekretarit të Këshillit Drejtues, në mbledhjen e datës 30.07.2009, sipas procedurës së përcaktuar në nenin 7 e në vijim të Rregullores së Brendshme, miratuar me Vendim të Këshillit Drejtues të ERT-së, Nr. 170, datë 24. 04. 2004, e ndryshuar dhe në fuqi sipas pikës 3 të nenit 138 të ligjit nr. 9918, datë 19.05. 2008 “Për komunikimet elektronike dhe postare në Republikën e Shqipërisë”, mori në shqyrtim propozimin e Drejtorisë së Rregullimit Ekonomik, me objekt “ **Projekt Rregullore e Akses dhe Interkoneksionit: Keshillim Publik**”. Materialet shkresore të depozituara nga Drejtoria e Rregullimit Ekonomik, perbehen nga:

- Relacioni
- Projekt-vendimin për fillimin e keshillimit publik për Projekt Rregulloren

BAZA LIGJORE:

1. Neni 110 i ligjit nr. 9918, datë 19. 05. 2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë” (*ligji nr. 9918*);
2. Nenet 1, 2, 106 e në vijim të ligjit nr. 8485, datë 12.05.1999 “Kodi i Procedurave Administrative” (*ligji nr. 8485*), i ndryshuar;
3. Pika 1, germa (e) dhe pika 17 e nenit 21 të “Rregullores së Brendëshme të AKEP (ish ERT)” (*Rregullorja e Brendshme*), miratuar me Vendim të Këshillit Drejtues (VKD) të ERT-së, Nr. 170, datë 24. 04. 2004, e ndryshuar dhe në fuqi sipas pikës 3 të nenit 138 të ligjit nr. 9918;

Nga shqyrtimi i dokumentacionit të paraqitur si dhe duke iu referuar bazës ligjore të sipërcituar :

V Ë R E H E T se :

1. Dokumentacioni i paraqitur nga Drejtorja e Rregullimit të Tregut për miratim për keshillim përbëhet nga:
  - Projektvendimi i KD i formatuar dhe arsyetuar sipas përcaktimeve të parashikuara në nenin 106 e në vijim të ligjit nr. 8485;
  - Dokumenti “**Projekt Rregullore e Akses dhe Interkoneksionit: Keshillim Publik**”.
  - Relacioni shpjegues për Projektvendimin e KD;
2. Dokumenti “**Projekt Rregullore e Akses dhe Interkoneksionit: Keshillim Publik**”, perben nje dokument te rendesishem rregullator per te amenduar Rregulloren aktuale te akses dhe interkoneksionit;
3. Palet e Interesuara mund te jene te ngarkuara me dhenie komentesh per dokumenta te

tjere rregullatore te publikuar dhe qe pritet te publikohen se shpejti nga AKEP per keshillim publik.

ATEHERE:

Për sa më sipër, bazuar në pikën 17 të nenit 21 të Rregullores së Brendëshme, Këshilli Drejtues i AKEP

V E N D O S I :

1. Miratimin per keshillim publik te dokumentit: **“Projekt Rregullore e Akses dhe Interkoneksionit: Keshillim Publik”**.
2. Periudha e Keshillimit publik te jete dy muaj : 2.08.2009-2.10.2009.
3. Te njoftohen palet e interesuara, perfshire Autoritetin e Konkurrences, per kete vendim dhe publikimin e dokumentit,
4. Komentet e paleve te interesuara te depozitohen ne AKEP, brenda dates 2.10.2009.
5. Ky vendim hyn në fuqi menjehere.

KRYETAR I KËSHILLIT DREJTUES

Ilir SHEHU

Anëtarë të Këshillit Drejtues:

1. Afrim TONUZI
2. Edlira KASAJ
3. Ilir ZELA
4. Jetmir KARINI

Projekt-Rregullorja e re për Aksesin dhe Interkoneksionin

Kapitulli I. Dispozita të përgjithshme

Neni 1.1

Fusha e zbatimit të kësaj rregulloreje

Kjo rregullore përcakton dispozita të hollësishme për detyrimin e operatorëve për të dhënë akses dhe interkoneksion dhe për të publikuar një ofertë referencë. Rregullorja mbështetet në nenet 39, 42, 47 dhe 52 të ligjit nr 9918, datë 19.05.2009 “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”.

Neni 1.2

Përkufizime

Përveç përkufizimeve të nenit 3 të ligjit 9918 termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Ligji” këtej e tutje nënkupton ligjin nr 9918, datë 19.05.2009 “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”.
2. “Akses” është bërja e disponueshme e lehtësive dhe/ose shërbimeve një sipërmarrësi tjetër, sipas kushteve të përcaktuara, në baza ekskluzive ose joekskluzive, për sigurimin e shërbimeve të komunikimeve elektronike, përfshirë dhe rastet kur përdoren për ofrimin e shërbimeve të shoqërisë së informacionit ose shërbimet e transmetimit të përmbajtjes. Aksesit, ndërmjet të tjerash, përfshin akses në elementet e rrjetit dhe fasiliteteve shoqëruese, të cilat mund të përfshijnë lidhjen e pajisjeve në mënyrë fikse ose jofikse (në veçanti kjo përfshin akses të hapur në rrjetin lokal dhe akses në fasilitetet dhe shërbimet e nevojshme, për të ofruar dhe mundësuar shërbimet e bazuara në rrjetin lokal); akses në infrastrukturën fizike, përfshirë ndërtesat, tubacionet dhe kullat; akses në sistemet e *softëare*-ve përkatëse, përfshirë sistemet mbështetëse operacionale; akses në sistemet e informacionit ose bankat e të dhënave për kërkesat e paraprositjes, pajisjes, porosities, mirëmbajtjes dhe riparimit dhe faturimit; akses në përkthimin e numrit (*number translation*) apo në sistemet, që ofrojnë funksionalitet të njëvlefshëm; aksesin në rrjetet fikse apo të lëvizshme, në veçanti për *roaming*-un; aksesin në sistemet e kushtëzuara të aksesit për shërbimet e televizioneve dixhitale dhe aksesin në shërbimet e rrjeteve virtuale.
3. “Interkoneksioni” është lidhja fizike dhe logjike e rrjeteve publike të komunikimit, të cilat përdoren nga i njëjti operator apo operatorë të ndryshëm, në mënyrë që t’i lejojë përdoruesit e një operatori të komunikojnë me përdoruesit e të njëjtit operator ose të një operatori tjetër, ose të lejojë aksesin për shërbimet e ofruara nga një operator tjetër. Interkoneksioni është një lloj i veçantë aksesit, që zbatohet ndërmjet operatorëve të rrjeteve publike të komunikimit
4. “Oferta e referencës” është një ofertë e publikuar nga një operator aksesit sipas detyrimeve të neneve 39, 47 ose 52 të ligjit.
5. “Operator ofrues” është operatori i një rrjeti të komunikimeve publike i cili është i detyruar të japë akses sipas ligjit.
6. “Operatori përfitues” është operatori i një rrjeti publik të komunikimeve i cili ka aplikuar me shkrim për akses
7. “Bashkëvendosje” është shërbimi i i cili mundëson vendosjen e përshtatshme të pajisjeve të operatorit përfitues dhe lidhjen e tyre tek pajisjet korresponduese të operatorit ofrues.
8. “Bashkëvendosje fizike” është bashkëvendosja e pajisjeve të operatorit përfitues në të njëjtat mjedise ku operatori, i cili ofron aksesin, ka të vendosur elementin e rrjetit të tij, në të cilin

ofrohet akses

9. “Bashkëvendosje në distancë” është bashkëvendosja e pajisjeve të operatorit përfitues në mjedisë të operatorit ofruar të aksesit, të ndryshme nga ato në të cilat ky operator ka të vendosur elementin e rrjetit të tij, në të cilin ofrohet akses
10. “Bashkëvendosje virtuale” është vendosja e pajisjeve korresponduese të operatorit përfitues, përmes instalimit të tyre në të njëjtin permutator, (distribution frame) pranë një elementi të rrjetit në të cilin ofrohet akses dhe që operohet nga operatori ofruar
11. “Pika e interkoneksionit” është një pikë e përcaktuar gjeografikisht në rrjetin publik të komunikimeve të operatorit ofruar, ku operatori ofruar dhe operatori përfitues janë të interkonektuar.
12. “Qarku lokal” është qarku fizik, që lidh pikën fundore të rrjetit tek permutatori (MDF) ose pajisjet e barasvlershme në rrjetin publik telefonik fiks.

Kapitulli II: Aksesit dhe Interkoneksioni

Neni 2.1

Detyrime të përgjithshme për të ofruar akses dhe Interkoneksion

1. Të gjithë operatorët e rrjeteve publike të komunikacionit kanë të drejtën dhe, kur iu kërkohet nga operatorët e tjerë të rrjeteve publike të komunikimeve, detyrimin për të negociuar me njëri-tjetrin për aksesin tek rrjetet e tyre respektive.
2. Interkoneksioni është një lloj I veçantë aksesit i implementuar ndërmjet operatorëve të rrjeteve publike të komunikimeve. Të gjithë operatorët e rrjeteve publike të komunikimit kanë të drejtën dhe, kur iu kërkohet nga operatorët e tjerë të rrjeteve publike të komunikimit, detyrimin për të negociuar me njëri-tjetrin për interkonektimin e rrjeteve respektive.
3. AKEP vendos mbi operatorët me fuqi të ndjeshme në treg detyrimin për të ofruar akses dhe interkoneksion sipas procedurave të neneve 31 deri në 46 të ligjit.
4. AKEP mund të detyrojë operatorët që nuk kanë fuqi të ndjeshme në treg të ofrojnë akses dhe interkoneksion, nëse kjo është e nevojshme për të siguruar lidhjet fund-me – fund, në bazë të procedurës së nenit 49 të ligjit.
5. Operatorët do të ofrojnë akses dhe interkoneksion tek operatorët e tjerë në bazë të kushteve dhe termave në përputhje me detyrimet e vendosura atyre nga AKEPI në bazë të ligjit dhe kësaj rregulloreje.
6. Dispozitat e këtij neni do të gjejnë zbatim tek të gjithë operatorët që kanë njoftuar sipas nenit 14 të ligjit për të ofruar një rrjet public të komunikimeve, pavarësisht nga teknologjitë që ata përdorin në rrjetet e tyre dhe pavarësisht nga madhësia e rrjetit të tyre.

Neni 2.2

Interkoneksioni I rrjeteve publike të telefonisë

1. Të gjithë operatorët që kanë njoftuar sipas nenit 14 të ligjit për ofrimin e rrjeteve publike të telefonisë mund të kërkojnë interkoneksion me operatorët e tjerë të rrjeteve publike të telefonisë sipas nenit 2.1 të kësaj rregulloreje.
2. Të drejtat dhe detyrimet në lidhje me interkoneksionin e rrjeteve publike të telefonisë nuk varen nga:

- a) nëse telefonatat janë origjinuar në Republikën e Shqipërisë ose në një vend tjetër;
  - b) nëse telefonatat duhet të terminohen në Republikën e Shqipërisë apo në një vend tjetër;
  - c) nëse telefonatat janë origjinuar në rrjetin e operatorit përfitues apo janë tranzituar nga një tjetër rrjet nëpërmjet rrjetit të operatorit përfitues; ose
  - d) nëse telefonatat duhet të terminohen në rrjetin e operatorit përfitues apo duhet të tranzitohen nëpërmjet rrjetit të operatorit përfitues në një rrjet tjetër.
3. Pavarësisht nga pika 2 e këtij neni, marrëveshjet e interkoneksionit dhe ofertat e referencës mund të përmbajnë rregulla të cilat parashikojnë që disa tipe të caktuara të thirrjeve të telefonisë me zë duhet të dorëzohen në disa pika të caktuara interkoneksioni.

Neni 2.3

Parime të përgjithshme

1. Operatori ofrues i aksesit ka detyrimin të vendosë çmimet për shërbimet e përfshira në ofertën referencë në përputhje me kërkesat e ligjit dhe/ose akteve të nxjerra në zbatim të tij.
2. Operatori ofrues mund të refuzojë dhënien e aksesit për një operator përfitues vetëm në bazë të kritereve objektive, të tilla si pamundshmëria teknike apo nevoja për të ruajtur integritetin e rrjetit. Operatori ofrues ka detyrimin të provojë pamundësinë e ofrimit të një shërbimi të caktuar.
3. Operatori ofrues nuk mund të kufizojë autorizimin e përgjithshëm të operatorit ofrus për të ofruar rrjete ose shërbime të komunikimeve elektronike nëpërmjet reduktimit të qëllimit të aksesit të ofruar.
4. Operatori ofrues, në rastet kur refuzon t'i sigurojë operatorit përfitues shërbimet e specifikuar në ofertën referencë dhe e motivon këtë refuzim me mungesën e mundësive teknike, ai ka detyrimin t'i paraqesë operatorit përfitues një shpjegim gjithëpërfshirës të arsyeve të refuzimit dhe të specifikojë afatin kohor të saktë në të cilin kërkesa do të përmbushet. Kur operatori ofrues refuzon të sigurojë shërbimet e specifikuar në ofertën referencë për operatorin përfitues për shkak të kritereve të tjera të përmendura në pikën 2 të këtij neni operatori ofrues duhet, gjithashtu, të specifikojë kushtet që duhet të plotësojë operatori përfitues me qëllim që operatori ofrues të jetë në gjendje të përmbushë kërkesën. Për secilin rast të specifikuar në këtë paragraf, kur operatori ofrues paraqet shpjegime për operatorin përfitues, kopje të këtyre shpjegimeve i depozitohen njëkohësisht dhe AKEP-it.
5. Në rast se ndonjë prej shërbimeve të specifikuar në ofertën referencë vonohet të sigurohet nga operatori ofrues jo për shkaqe të operatorit përfitues, operatori ofrues duhet të njoftojë operatorin përfitues për këtë në mënyrë të menjëhershme, duke paraqitur një shpjegim gjithëpërfshirës të arsyeve të kësaj vonese dhe të specifikojë afatin kohor të saktë në të cilin operatori ofrues do të lëvrojë shërbimin e kërkuar për operatorin përfitues.
6. Operatori ofrues nuk mund të vendosë kufizime të elementeve të rrjetit për ofrimin e shërbimeve të tjera përveç atyre të përcaktuara në standartet e aplikueshme dhe specifikimet teknike të përkufizuara nga to, duke përfshirë kufizime të interkoneksionit dhe elementet e koneksionit me rrjetet publike të komunikimit.
7. AKEP mund të detyrojë operatorët ofrues që t'i mundësojnë operatorit përfitues të kryejë transaksione të përdorura shpesh nëpërmjet rrugëve elektronike, në vecanti nxjerrja e informacionit, paraqitja e porosive dhe rregullimi i defekteve.
8. Kushtet e përcaktuara tek oferta e referencës nuk mund të kufizojnë kohëzgjatjen e shërbimeve të

specifikuara aty. Ofrimi I shërbimeve I përshkruar në ofertën e referencës mund të pezullohet ose të përfundohet në mënyrë të njëanshme vetëm në rastet e mëposhtme:

- a. operatori përfitues anulon aksesin tek shërbimet e ofruara.
  - b. operatori ofrues përfundon kohën e veprimit të elementit të rrjetit të përdorur për ofrimin e aksesit tek operatori përfitues. Një përfundim I tillë nuk duhet të shkelë detyrimet e vendosura mbi operatorin ofrues sipas nenit 42 të ligjit. Operatori ofrues duhet të informojë operatorin përfitues për një përfundim të tillë të paktën 6 muaj para kohe.
  - c. Operatori përfitues shkel dispozitat themelore të marrëveshjes së aksesit. Operatori ofrues do të njoftojë menjëherë AKEP-in për secilin prej këtyre rasteve.
  - d. Kur ka kritere të tjera të përcaktuara në ligj dhe aktet e lëshuara për zbatimin e tij.
9. Operatori ofrues dhe operatori përfitues do të njoftojnë menjëherë njëri-tjetrin dhe AKEP në rast se rrjetet e interkonektuara pushojnë së funksionuara për shkak të ndonjë rasti të forcës madhore ose situatë emergjence.

Neni 2.4

Procedura për të kërkuar informacion

1. Operatori ofrues dhe operatori përfitues jo më vonë se 5 ditë nga paraqitja e kërkesës, nënshkruajnë një marrëveshje konfidencialiteti në formë standarde, siç përmendet në paragrafin nenin 3.2, pika n) vi të kësaj rregulloreje, në rast se nuk është rënë dakort ndryshe midis palëve për këtë çështje.
2. Me nënshkrimin e marrëveshjes së konfidencialitetit nëse nuk është rënë dakort ndryshe mbi këtë çështje nga operatori ofrues dhe operatori përfitues pa kufizime ose kushte shtesë, operatori ofrues I jep operatorit përfitues informacionin e përgjithshëm të përmendur në pikën 3 të këtij neni dhe informacionin e detajuar të përmendur në pikën 6 të këtij neni pa cënuar kufijtë kohorë të specifikuar në pikën 5 dhe 7 të këtij neni.
3. Operatori ofrues, kur i siguron operatorit përfitues Informacionin e Përgjithshëm të rrjetit që operon, paraqet një listë të detajuar të të gjitha elementeve të tij të rrjetit, në të cilat mund të sigurohet akses, duke specifikuar sa më poshtë për secilin element rrjeti:
  - a) Adresën;
  - b) Topologjinë e rrjetit të operuar, në të cilin sigurohet akses;
  - c) Territorin e shërbyer nga elementi i rrjetit;
  - d) Datat e skadimit të periudhës kohore të operimit të elementit të rrjetit dhe pjesëve përbërës të tij;
  - e) Hapësirat e ambienteve, (në metër katror), në të cilat është vendosur elementi i rrjetit ku sigurohet akses dhe përshkrimet teknike të ambienteve;
  - f) Mundësitë e sigurimit dhe/ose instalimit të bashkëvendosjes fizike dhe/ose në distancë dhe/ose virtuale në ambientet e tij, siç përmendet në pikën 3, e) më lart, në ambientet e specifikuara apo në ambiente pranë tyre;
4. AKEP-i mund të detyrojë operatorët ofrues që të ofrojnë një faqe interneti të sigurt ku operatori përfitues të mund të gjejë të gjithë informacionin e përgjithshëm të specifikuar më lart. Aksesin në

këta faqe interneti sigurohet nëpërmjet një kanali të kriptuar.

5. Operatori ofrues i aksesit siguron disponibilitetin e informacionit të përgjithshëm të për hapjen e negociatave, që prej dates së publikimit të ofertës referencë. Operatori ofrues e përditëson informacionin në një mënyrë të tillë që të garantojë që ky informacion pasqyron kapacitetet dhe mundësitë për të siguruar shërbimet e specifikuar në ofertën referencë;
6. Operatori ofrues, kur i ve në dispozicion operatorit përfitues informacionin e detajuar për karakteristikat e elementëve të veçante të rrjetit në të cilin ofrohet akses, specifikon sa më poshtë:
  - a) Karakteristikat elektrike dhe fizike;
  - b) Karakteristikat e transmetimit;
  - c) Parametrat teknikë dhe të cilësisë, në rastin e sigurimit të aksesit në rrjetin lokal, rezultatet shtesë të matjeve të parametrave korrespondues teknikë dhe atyre të cilësisë;
  - d) Karakteristikat e sinjalizimit të përdorur;
  - e) Të gjitha të metat e elementëve të rrjetit në të cilin operatori përfitues kërkon të sigurojë akses, për të cilat operatori ofrues ka dijeni;
  - f) Informacionin për kapacitetet e mundshme të lidhjes.
7. Operatori ofrues ia paraqet operatorit përfitues informacionin e detajuar, të përmendur në pikën 6 më lart dhe informacione të tjera të lidhur me sigurimin e shërbimeve të përshkruara në ofertën referencë, jo më vonë se 10 ditë nga data e marrjes së kërkesës për sigurimin e informacionit.
8. Me fillimin e negociatave për sigurimin e shërbimeve të specifikuar në ofertën referencë, operatori ofrues i vë në dispozicion operatorit përfitues të gjithë informacionin e lidhur me shërbimet, jo më vonë se 5 ditë nga data e marrjes së kërkesës për këtë informacion.

Neni 2.5

Ofrimi I bashkëvendosjes

1. Operatori ofrues ka detyrimin t'i ofrojë mundësinë operatorit përfitues për instalimin e pajisjeve të nevojshme për sigurimin e shërbimeve të përmendura në ofertën referencë në një vend të bashkëvendosjes.
2. Operatori ofrues ka detyrimin të ofrojë të gjitha mënyrat e implementimit të bashkëvendosjes të specifikuar në pikat 3, 4, dhe 5 të këtij neni në secilën pikë të rrjetit në të cilën mund të sigurohet akses.
3. Operatori ofrues ofron bashkëvendosje virtuale në rast se ai nuk ka mundësi teknike për të alokuar bashkëvendosjen fizike për të cilën operatori përfitues ka paraqitur një kërkesë. Në rastin e bashkëvendosjes virtuale, stafi i operatorit ofrues do të ekzekutojë instalimin dhe mbikqyrjen e të gjitha pajisjeve të operatorit përfitues.
4. Operatori ofrues alokon hapësirën e bashkëvendosjes fizike në të njëjtat ambiente të tij ku ndodhet i instaluar elementi i rrjetit tek i cili sigurohet akses sipas prioritetit në vijim:
  - a) Pa instalime të ndarjeve apo të strukturave të tjera mbrojtëse;
  - b) Operatori përfitues dhe operatori përfitues, në emër të operatorit përfitues instalon një ndarje apo një tjetër strukturë mbrojtëse.
5. Operatori ofrues alokon hapësirën e bashkëvendosjes në distancë në ambientet e tij sipas

prioritetit në vijim:

- a) Në një dhomë të veçantë, të ndryshme nga ajo në të cilën është instaluar permutatori kryesor apo i ndërmjetëm; ose
  - b) Në dhoma të pa-pajisura të operatorit ofrues, instalimi kryhet nga operatori ofrues me pagesë nga operatori përfitues, apo nga vetë operatori përfitues me shpenzimet e tij për të pajisur apo përshtatur këto dhoma. Kur operatori ofrues refuzon të kryejë punët e sipërpërmendura, ai lejon operatorin përfitues t'i kryejë ato.
6. Kur operatori përfitues pajis një hapësirë të bashkëvendosjes në ambientet e tij, operatori ofrues:
- a) Ofron një kabëll lidhës të jashtëm. Në rastin kur operatori përfitues vendos ta blejë shërbimin prej një operatori tjetër apo ta vendosë kabllin vetë, operatori ofrues e informon operatorin përfitues për mundësinë e përdorimit të tubacioneve të tij apo faciliteteve të tjera shoqëruese; ose
  - b) Ofron një mundësi për të instaluar një sistem antenë për lidhjen e pikës së aksesit me rrjetin, i cili vihet në punë nga operatori përfitues përmes radiokomunikimit.
7. Në rast se bashkëvendosja në pikën e aksesit, e zgjedhur nga operatori përfitues, instalohet në mënyrat e përmendura në pikën 4.b apo 5.b të këtij neni, operatori ofrues do të:
- a) brenda 15 ditëve nga data e marrjes së kërkesës, në rastet e përmendura në pikën 4.b apo 5.b të këtij neni përgatit dhe i paraqet operatorit përfitues vlerësimin e kostove të punimeve (preventivin), të nevojshme për instalimin e bashkëvendosjes;
  - b) brenda një afati 36 ditor, në rastin e përmendur në paragrafin 4.b të këtij neni ose brenda një afati 60 ditor në rastin e përmendur në pikën 5.b të këtij neni që prej momentit të marrjes së miratimit prej operatorit përfitues për vlerësimin e kostove të punimeve, operatori ofrues e pajis plotësisht hapësirën e bashkëvendosjes.
8. Në rastet kur bashkëvendosja në një pikë të caktuar bashkëvendosjeje të instaluar me shpenzimet e operatorit përfitues në një prej mënyrave të përmendura në pikat 4.b) dhe 5.b) të këtij neni I jepet një tjetër operatori përfitues, operatori ofrues përcakton rregullat e kompensimit për shpenzimet e bëra nga operatori përfitues që kanë lidhje me procesin e mbushjes së hapësirës së bashkëvendosjes nga operatori I mëparshëm përfitues, në mënyrë që shpenzimet e punës të ndahen në mënyrë përpjestimore ndërmjet operatorëve përfitues sipas hapësirës së bashkëvendosjes së zënë.
9. Bashkëvendosja virtuale do të realizohet në të gjitha rastet në ambjentet e ofruesit të aksesit pa instaluar ndarje apo struktura të tjera ndarëse, në rast se nuk bihet dakort ndryshe për këtë mes ofruesit të aksesit dhe operatorit përfitues.
10. Në të gjitha rastet, përjashtuar ato të përmendura në pikat 4.b dhe 5.b të këtij neni, operatori do të sigurojë një hapësirë bashkëvendosjeje brenda një periudhe kohore jo më të shkurtër se 15 ditë nga data e nënshkrimit të marrëveshjes për sigurimin e aksesit.
11. Operatori përfitues mund ta përdorë hapësirën e bashkëvendosjes së përfutur, për të marrë shërbime aksesit të tipeve të ndryshme. Hapësira e alokuar e bashkëvendosjes mund të përdoret për interkoneksionin e rrjetave të operatorëve përfitues.
12. Nëse operatorë përfitues të ndryshëm përdorin bashkëvendosjen në të njëjtat mjedise të një operatori ofrues, operatori ofrues nuk do të ndalojë operatorët përfitues të vendosin një lidhje të drejtpërdrejtë ndërmjet rrjeteve të tyre elektronike të komunikacioneve ose nga përdorimi I

përbashkët I pajisjeve.

Neni 2.6

Përlllogaritja për interkoneksionin

1. Përlllogaritja e interkoneksionit do të mbështetet tek parimi që, përlllogaritja dhe pagesa ndodhin ndërmjet operatorëve të cilët janë të interkonektuar drejtpërsëdrejti. Nëse një operator tranzitues është drejtpërsëdrejti I lidhur me një operator origjinues kryen një pagesë për tranzitin dhe terminimin tek operatori tranzitues dhe operatori tranzitues kryen një pagesë për terminimin te operatori terminues. (përlllogaritje kaskadë).
2. Të gjitha matjet, rakordimi, faturimi dhe pagesat dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve do të mbështetet në marrëveshjen e interkoneksionit ndërmjet operatorëve të interkonektuar në mënyrë të drejtpërdrejtë.
3. Një operator tranzitues nuk mund të refuzojë të paguajë operatorin terminues për shkak se ai nuk ka marrë pagesën nga operatori origjinues. Një operator terminues nuk duhet të bllokojë trafikun hyrës për shkak të një mosmarrëveshjeje me një operator origjinues me të cilin nuk është I lidhur drejtpërsëdrejti.
4. Operatorët mund të vendosin një system për përlllogaritjen e interkoneksionit të ndryshëm nga ai I përshkruar në pikat 1 deri në 3 të këtij neni, nëse të gjithë operatorët e përfshirë bien dakort.
5. Marrëveshjet e interkoneksionit duhet të parashikojnë një procedurë për rastet e mosmarrëveshjeve për faturimin ose mospagimin, që siguron se shërbimi I ofruar përdoruesve fundorë nuk ndërpritet pa lajmërim paraprak.
  - a) Operatori që nuk ka bërë shkelje do të lëshojë një njoftim për shkelje për operatorin që ka kryer një shkelje dhe do të vendosë një afat kohor prej të paktën 10 ditësh për pagesën e shumës së duhur ose për të mbuluar një garanci për të cilën është rënë dakort.
  - b) Nëse operatori që ka kryer shkelje, nuk paguan dhe/ose mbulon garancinë, operatori që nuk ka kryer shkelje mund të dërgojë një tjetër njoftim operatorit që ka kryer shkeljen, duke e njoftuar se interkoneksioni direkt do të shkëputet pas një afati tjetër prej të paktën 5 ditësh. Operatori që nuk ka kryer shkelje do të dërgojë një kopje të këtij njoftimi pranë AKEP-it.
  - c) Kur operatori që ka kryer shkeljes merr njoftimin e referuar tek pika 5.b) e këtij neni operatori që ka kryer shkeljen duhet të njoftojë të gjithë klientët e tij për humbjen e mbetur pezull të shërbimit dhe zgjidhjet e mundshme, të drejtat dhe detyrimet sipas këtyre kushteve.
  - d) Operatorët mund të kërkojnë që marrëveshjet e tyre të interkoneksionit të parashikojnë garanci për pagesat. Garanci të tilla duhet të bazohen në parashikime të arsyeshme të volumeve të pritshme të trafikut dhe faturat korresponduese si dhe kalendari kohor I faturimit, rakordimi dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve. Shuma duhet të rregullohet rregullisht dhe duhet të garantojë që pagesat gjatë gjithë periudhës kohore të një mosmarrëveshjeje të mundshme të garantohen deri sa mosmarrëveshja të zgjidhet ose interkoneksioni I drejtpërdrejtë të shkëputet.

Kapitulli III: Ofertat e referencës

Neni 3.1

Detyrimi për publikimin e ofertës së referencës

1. AKEP-I detyron një operator ofrues që të publikojë një ose më shumë oferta reference sipas dispozitave të neneve 39, 47 ose 52 të ligjit.
2. Ofertat e referencës për interkoneksionin e rrjeteve publike të telefonisë duhet të paktën të përmbajnë informacionin e parashikuar nga nenet 3.2, 3.3, 3.3a, 3.4 dhe 3.5 të kësaj rregulloreje.
3. Ofertat e referencës për akses në qarkun lokal ose nën qarqet lokale duhet të përmbajnë të paktën informacionin e parashikuar nga neni 52 pika 7 e ligjit dhe nenet 3.2 dhe 3.5 të kësaj rregulloreje.

Neni 3.2

Kërkesat për përmbajtjen minimale të të gjithë ofertave të referencës

Të gjitha ofertat e referencës duhet të specifikojnë së paku si më poshtë:

- a) Përshkrim të shërbimeve dhe fasiliteve shoqëruese për t'u ofruar, përfshirë karakteristikat teknike të tyre;
- b) Informacionin për aksesin në elementët specifikë të rrjetit dhe/ose fasiliteve;
- c) Informacionin për vendet fizike të aksesit, hyrjen në ambientet dhe infrastrukturën e komunikimeve elektronike;
- d) Kushtet teknike që kanë të bëjnë me aksesin, përfshirë karakteristikat teknike të aksesit;
- e) Fasilitetet e tjera të shoqëruara (shërbimet) të nevojshme për të garantuar mundësimin e shërbimeve të komunikimeve elektronike për përdoruesit përmes aksesit të siguruar për operatorin përfitues;
- f) Kushtet për përdorimin e infrastrukturës së komunikimeve elektronike të ofruesit të aksesit (kabllo, kanalet, kullat, tubacionet, etj), të lidhura me sigurimin e aksesit;
- g) Shërbimet e shoqëruara me sigurimin e bashkëvendosjes, sipas nenit 3.5 të kësaj rregulloreje;
- h) Informacionin për aksesin në sistemet mbështetëse të veprimtarisë;
- i) Kushtet sipas të cilave pika e aksesit, në rast të dëshirës së operatorit përfitues, mund të lidhet në rrjetin e operuar nga operatori përfitues përmes radiofrekuencave;
- j) Kufizimet (nëse ka të tilla) për pajisjet që disa operatorë mund të vendosin në të njëjtin vend.
- k) Parametrat e cilësisë së aksesit;
- l) Masat që sigurojnë integritetin dhe sigurinë e rrjetit të ofruesit të aksesit;
- m) Standardet e nevojshme për dhenien e aksesit;
- n) Kushtet dhe procedurat për sigurimin e secilit shërbim, përfshirë:
  - i. Formularin standard të kërkesës për sigurimin e secilit shërbim;
  - ii. Periudhën e kohës për përgjigjen ndaj kërkesës;
  - iii. Periudhën e kohës për livrimin e shërbimeve dhe/ose pajisjeve;
  - iv. Periudhën maksimale të kohës për eliminimin e dështimeve;
  - v. Marrëveshjet për nivelin e shërbimit (Service Level Agreement);
  - vi. Kushtet standarde të marrëveshjes së sigurimit të aksesit, procedurat për zhdëmtimin në rastet kur përgjigja ndaj një kërkesë për të siguruar një shërbim të caktuar vonohet tej afateve të përcaktuara, dhe formularin standard të angazhimeve të konfidencialitetit;

- o) Tarifat për secilin shërbim (përfshirë pagesën për lidhjen fillestare, pagesat që kryhen vetëm një herë, pagesat periodike dhe pagesat e tjera; në rastin kur tarifat diferencohen, ky fakt duhet të specifikohet) dhe/ose formulat (algoritmet) e përlogaritjes së tyre;
- p) Afatet kohore dhe kushtet e pagesave;
- q) procedurat për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve në bazë të parimit që palët duhet të mundohen të zgjidhin mosmarrëveshjet para se t'ia paraqesin çështjen AKEP-it ose gjykatës;
- r) dispozita të qarta për ekzekutimin dhe datën e hyrjes në fuqi të marrëveshjes, kohëzgjatjen, dhe procedurën për ripërtëritjen dhe ndryshimin e saj, duke përfshirë që negociimet për ripërtëritjen e marrëveshjes duhet të nisin jo më vonë se dy muaj para datës së përfundimit të marrëveshjes ekzistuese;
- s) dispozitat në rast përfundimi të njëanshëm;
- t) të drejtat e pronësisë intelektuale
- u) akses tek shërbimet suplementare, ndihmëse dhe të përparuara;
- v) mosdhënia e informacionit konfidencial;
- w) masat për plotësimin e kërkesave themelore për sigurinë dhe integritetin e rrjetit, dhe
- x) forca madhore.

Neni 3.3

Ofertat e referencës për interkoneksionin e rrjeteve publike të telefonisë

Në lidhje me interkoneksionin e rrjeteve publike të telefonisë, oferta e referencës së operatorit ofruar duhet në vecanti të përshkruajë:

- a) shërbimet e ofruara nga cdo palë, përfshirë:
  - i. qarqet e interkoneksionit: numrin, llojin, kapacitetet, pala ofruese (pronesia) e qarqeve të interkoneksionit;
  - ii. llojet e trafikut që do të shkëmbehet midis paleve dhe menyren e rrugëzimit të trafikut sipas llojeve dhe destinacioneve;
  - iii. për çdo shërbim të ofruar njera-tjetres dhe trafik të shkëmbyer midis paleve duhet të ketë përshkrime dhe përcaktime të qarta të realizimit të shërbimeve dhe pagesave të detyrimeve reciproke;
  - iv. përcaktime të qarta në marrëveshjen e interkoneksionit për shkëmbimin e informacionit të identifikimit të përdoruesit thirrës (CLI). Palët të marrin përsipër që në asnjë rast nuk do të tjetërsojnë përmbajtjen e fushës përkatëse të CLI në formatin përkatës të paketës së sinjalizimit;
- b) pikat e interkoneksionit dhe pajisjet e interkoneksionit duke përfshirë:
  - i. vendndodhjen gjeografike të pikave të interkoneksionit midis rrjeteve të tyre, me adresat e sakta të tyre;
  - ii. përshkrim të pajisjeve që do të përdoren për interkonektimin e rrjeteve (p.sh. terminale të fibrave optike);
  - iii. specifikime të kërkesave për kapacitete dhe/ose volum të trafikut;
  - iv. informacion të plote për pajisjet dhe fasilitetet që ofron secila palë (duke përfshirë skemën e

Pikave te Interkoneksionit dhe fasiliteve);

- c) specifikime teknike, si psh:
  - i. llojin e standardeve/rrjeteve te sinjalizimit (p.sh Sistemi I sinjalizimit #7);
  - ii. pikat e transferimit te sinjalit (Signal Transfer Points);
  - iii. specifikimet e nderfaqeve teknike;
  - iv. skeme te arkitektures se interkoneksionit;
  - v. Calling Line Identification (CLI);
  - vi. Sherbime digjitale te avancuara, si transferim i thirrjes, ID e pales thirrese, etj.;
- d) ndryshimet e rrjetit, ne vecanti duke përfshire detyrimin që secila pale te njoftoje palen tjetër ne rast te ndryshimeve ne rrjet dhe ne parashikimet per kapacitetet:
  - i. parashikim te trafikut per çdo pike interkoneksioni;
  - ii. ndryshimet e pritshme ne numeracion;
  - iii. rrugëzime te pashfrytezuara me efektivitet apo te teperta, si dhe nevojat per rrugëzime shtese;
  - iv. njoftime per planifikime periodike te ndryshimeve ne rrjet;
  - v. procedura per porositjen e fasiliteve;
- e) bashkëvendosjen dhe përdorimin e përbashkët të infrastrukturës sipas nenit 3.5 të kësaj rregulloreje;
- f) matjen e trafikut dhe rrugëzimin, në vecanti:
  - i. pergjegjesite e paleve per procedurat e matjes dhe raportimit te trafikut;
  - ii. rregullat per rrugëzimin e llojeve te ndryshme te trafikut;
- g) procedurat e faturimit dhe afatet e pagesave, në vecanti:
  - i. Procedurat e faturimit, rakordimit te trafikut dhe pagesave; menyren e kryerjes se pagesave dhe te siguroje qe te paguhet te gjitha detyrimet fiskale sipas legjislacionit ne fuqi. Palet duhet te faturone njera tjetren per te gjitha sherbimet e ofruara.
  - ii. Elementet dhe formati i faturave per sherbimet e ofruara;
  - iii. Komisione te aplikueshme per sherbimet e faturimit (nese aplikohen);
  - iv. Kohen e ruajtjes se te dhenave per faturat e leshuara;
  - v. detyrimet e vecanta për operatorët transit sipas nenit 3.3a të kësaj rregulloreje;
  - vi. përshkrimin e sistemit të pagesës I cili duhet të jetë transparent për cdo palë;
  - vii. Demshperblim (gjoba) per vonesa ne pagesa sipas afateve te rena dakord dhe shkeputje te sherbimit ne rast te mospagesave sipas afateve te percaktuar;
  - viii. Procedurat e zgjidhjes se mosmarreveshjeve ne lidhje me rakordimin dhe faturimin e trafikut;
  - ix. Pikat e kontaktit per rastet e sqarimeve rreth faturave;

- h) cilësia e shërbimit, raportimi I defekteve dhe në vecanti:
  - i. Koha mesatare per sigurimin e qarqeve te interkoneksionit;
  - ii. Perqindje te nderprerjeve te interkoneksionit;
  - iii. Tregues te krahasimit te cilesise te sherbimeve te ofruara per vetveten (dhe/ose operatoreve te tjere) dhe operatorin e interkonektuar (palen tjetër);
  - iv. Te drejta per te kryer teste te arsyeshme dhe te programimit per nderprerje te sherbimit; procedurat per minimizimin e shkeputjeve;
  - v. Procedura per raportimin e defekteve, periudhen e njoftimit dhe pergjigjes;
  - vi. Detyrimin per te kontrolluar rrjetin e vet perpara raportimit te defekteve operatorit tjetër;
  - vii. Pergjegjesite e te dy paleve per te ndermarre masat e duhur per te parandaluar interferencat me rrjetet e tjere, ose nderprerje te sherbimeve te interkoneksionit; etj.
- i) Percaktimi dhe kufizimi i detyrimeve dhe demshperblimeve, në vecanti rastet, masen dhe menyren e aplikimit te demshperblimeve ne raste te mosrealizimit te detyrimeve te marra persiper ne marreveshje;
- j) Percaktimi i tarifave te interkoneksionit per çdo sherbim te ofruar njera tjetres dhe procedurën për ndryshimin e tyre pergjate periudhes se vlefshmerise se marreveshjes.

Neni 3.4

Shërbimet për interkoneksionin e rrjeteve publike të telefonisë

1. Operatori ofrues për interkoneksionin e rrjeteve publike të telefonisë duhet të përfshijë shërbimet e mëposhtme, në masën që operatorin ofrues është detyruar për të ofruar këto shërbime sipas ligjit:
  - a) Shërbimet e terminimit të thirrjeve;
  - b) Shërbimet e origjinimit të thirrjeve, në vecanti për shërbimet për përzgjedhjen e bartësit dhe parazgjedhjen e bartësit (carrier pre-selection);
  - c) Shërbimet e tranzitimit të thirrjeve;
  - d) Shërbimet e lidhjes së rrjetit, përfshirë shërbimet e sinjalizimit, shërbimet e sinkronizimit dhe shërbimet e testimit;
  - e) Thirrjet drejt shërbimeve të urgjencës (drejt numrave të shkurtër të shërbimeve të urgjencës dhe drejt numrit të njesuar të shërbimeve të urgjencës); dhe
  - f) Shërbimet e implementimit të numeracionit, përfshirë;
    - i. Shërbimet e implementimit të serive të numrave jogjeografikë;
    - ii. Informacionin për shërbimet e implementimit të serive të numrave gjeografikë në rastin e një ofruesi aksesit që ofron rrjet publik fiks të komunikimeve;
2. Oferta e referencës e operatorit ofrues duhet të përfshijë dispozita të kapaciteteve të pikave të interkoneksionit, duke përfshirë si më poshtë:
  - a) Lidhje te reja të interkoneksionit në linjat ekzistuese të interkoneksionit duke përdorur një pikë interkoneksioni ekzistuese (shtimi i kapacitetit);
  - b) Linjat e reja të interkoneksionit që përdorin një pikë ekzistuese të interkoneksionit;

- c) Pikat e reja të interkoneksionit që përdorin interkoneksionin e bashkëvendosur (në anën e operatorit ofrues);
  - d) Pikat e reja të interkoneksionit që përdorin interkoneksionin në anën e operatorit përfitues (customer sited);
  - e) Pikat e reja të interkoneksionit që përdorin interkoneksionin në mes, të ndërmjetëm (in-span) mes operatorit ofrues dhe operatorit përfitues.
3. Nëse një operator ofrues që ofron rrjet publik të lëvizshëm ka detyrimin t'u ofrojë akses operatorëve të rrjeteve virtuale të lëvizshme (MVNO) oferta e referencës duhet të përshkruajë shërbime të tilla të rrjeteve virtuale të lëvizshme.

Neni 3.5 Bashkëvendosja

Në lidhje me bashkëvendosjen, të gjitha ofertat e referencës duhet të përshkruajnë të paktën si më poshtë:

- a) Kushtet për sigurimin e bashkëvendosjes fizike, në distancë dhe virtuale;
- b) Kushtet për sigurinë e bashkëvendosjes, të përcaktuara nga operatori ofrues dhe mjetet për garantimin e kërkesave të shprehura;
- c) Kushtet sipas të cilave operatori përfitues do të ketë mundësinë për të inspektuar vendet në të cilat do të vendosen pajisjet;
- d) Parametrat teknikë, karakteristikat dhe kufizimet (nëse ka) për pajisjet që mund të instalohen në vendet e bashkëvendosjes;
- e) Kushtet e hyrjes së punonjësve të operatorit përfitues në një vend të bashkëvendosjes;
- f) Rregullat për alokimin e hapësirës së bashkëvendosjes mes operatorëve përfitues, në rast se kjo hapësirë është e kufizuar. Këto rregulla duhet të parashikojnë mundësinë e përdorimit të një vendi të bashkëvendosjes për disa operatorë përfitues;
- g) Kushtet, sipas të cilave operatori përfitues do të ketë mundësinë për të inspektuar vendet e bashkëvendosjes në rastet kur i refuzohet kërkesa për bashkëvendosje;

Kapitulli IV. Dispozita të fundit dhe tranzitore

Neni 4.1 Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

AKEP do të zgjidhë të gjitha mosmarrëveshjet ndërmjet operatorëve për aksesin dhe interkoneksionin në përputhje me dispozitat e nenit 120 të ligjit dhe rregulloren “Për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve” nr. ... datë....

Neni 4.2 Dispozitat tranzitore

Operatorët mund të vazhdojnë të përdorin ofertat e referencës të publikuara deri në ditën që kjo rregullore hyn në fuqi. Dispozitat e kësaj rregulloreje do të zbatohen sa herë që ofertat e referencës të publikuara para hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje do të ndryshohen.

Neni 4.3 Shfuqizimi

Rregullorja “Për Aksesin dhe Interkoneksionin” miratuar me vendimin nr 416 të datës 07.12.2007 të Këshillit drejtues shfuqizohet.

Neni 4.4
Hyrja në fuqi

Rregullorja do të hyjë në fuqi 15 ditë pas miratimit nga këshilli Drejtues I AKEP-it.